

Een andere manier van conceptueel denken

Door de crisis nemen verschillende bedrijven een afwachtende houding aan. Welke richting zal het uitgaan? Troeven die we dringend versterkt moeten uitspelen, zijn onze ervaring, onze kennis, onze innovatie en onze creativiteit. Datamining kan een competitief voordeel bieden, vertelt John Dejaeger tijdens zijn masterclass.

Evi Husson

2007 en 2008 waren erg goede jaren, maar nu gaat het slecht. Een slechte tijd mag echter geen alibi zijn om in een hoekje te kruipen en de storm over ons heen te laten komen, vertelt John Dejaeger tijdens Deltavisie. De voormalige topman van BASF Antwerpen is momenteel voorzitter van de Raad van Bestuur van Dsquare, een bedrijf dat zich bezighoudt met het verwaarden van kennis en data. 'Als er al snel opnieuw enige groei komt, dan zal die groei op een lager niveau liggen dan voorheen.' Meteen stelt hij zich de vraag hoe de reactie op de middellange termijn zal zijn. 'Onbenutte capaciteiten kunnen weer worden aangezwengeld met een stijgende druk op de prijzen en op de marges als gevolg. Herstructureringen met verlies aan capaciteiten en verlies aan werkgelegenheid staan voor de deur. In de procesindustrie zijn we in West-Europa niet bijzonder competitief wat betreft grondstofkosten, energiekosten en personeelskosten. Daar tegenover staat gelukkig nog steeds de belangrijke afzetmarkt en de gunstige logistieke ligging van de delta Rotterdam-Antwerpen. Maar we moeten dringend extra troeven uitspelen: onze ervaring, onze kennis, onze innovatie en onze creativiteit. Net daar ligt een enorm verbeteringspotentieel. Gedegen informatie, gebaseerd op facts and figures, en gedegen communicatie kunnen het verschil maken en een competitief voordeel opleveren.'

Sturen

Door steeds een stap verder te gaan, kun je betere resultaten behalen. Dejaeger: 'Je kunt op verschillende manieren naar een probleem kijken. Je kunt bijvoorbeeld tevreden zijn als je bij problemen weet wat er is gebeurd, hoe vaak en waar het gebeurt en welke acties je daarop moet ondernemen. Maar je gaat een stap verder als je je afvraagt waarom het is gebeurd, wat de kans is dat het opnieuw

gaat gebeuren en hoe het proces kan worden gestuurd zodat het probleem zich niet meer voordoet.'

Intellectuele luiheid

De (petro)chemie en eigenlijk de hele procesindustrie verzamelt al tientallen jaren een steeds grotere hoeveelheid gegevens en alarmen, maar slechts enkele procenten van die waardevolle informatie worden zinvol gebruikt', stelt Dejaeger. 'Dure, ingewikkelde hardware en software tools geven mogelijk de indruk dat ze een totaaloverzicht en een maximale benutting van de data verschaffen, maar het tegendeel is waar. We zijn keien in het verzamelen van informatie in databanken, logboeken, proceshistorieken, enzovoort, maar wat doen we ermee? Ik ken geen enkel bedrijf waar niet na een maand naar de resultaten wordt gekeken en waar men niet beseft dat er nog meer winst te behalen was, dan er uiteindelijk is uitgekomen. Dit kost enorm veel geld. Het verwondert mij dat we niet automatisch verder kijken en iets met dit gegeven doen. In zekere zin is dit een beetje intellectuele luiheid', aldus Dejaeger.

Olie

Metingen en data kunnen de basis vormen voor het in kaart brengen van productief management voor onze processen voor onze assets, vertelt Dejaeger. Met datamining, het op een geautomatiseerde manier patronen en relaties ontdekken in grote hoeveelheden gegevens, is veel mogelijk. Dejaeger: 'Door datamining is het mogelijk een betere kwaliteit, een hogere energie-efficiency of een betere sturing van de processen te bereiken zonder al te grote inspanningen. Het is hierbij nodig een heel andere manier van conceptueel denken te hanteren. Ons niet meer te laten leiden door onze achteruitkijkspiegel maar meer gebruik te maken van onze gps-systemen.'

Een voorbeeld hoe datamining processen kan verbeteren, is bijvoorbeeld te vinden in shiftsystemen. Dejaeger: 'Er zit een verschil in het bedrijven van de vroege en de late shift, en de nacht. De grootste storingen gebeuren vaak één uur voor of één uur na de wissel. De werknemers zijn dan bijvoorbeeld met hun gedachten al thuis of nog niet op het werk. De gegevens die worden geregistreerd zijn er om de operators daarop te laten focussen zodat zij kunnen zoeken naar oplossingen. Er kan hierbij gericht worden gezocht naar parameters die met het probleem te maken hebben of men kan bij een geconstateerd probleem op zoek gaan naar wat er is gebeurd.'

Bij de data, parameters en uitkomsten is het echter van essentieel belang dat de gegevens goed worden geïnterpreteerd en dat er vervolgens goed wordt gecommuniceerd. 'Data heb je nodig, maar hoe je mensen betreft in communicatieprocessen is enorm belangrijk om betere resultaten te bereiken. Een goede communicatie in een (petro)chemisch bedrijf is immers de olie van de organisatie.'

Verbanden

Een ander voorbeeld waar datamining kosten kan besparen, is te vinden in metingen. 'In iedere installatie lopen pompen, motoren en compressoren waaromheen continu metingen worden gedaan. Hierdoor moet het mogelijk zijn storingen te voorspellen en onderhoud te optimaliseren en dus kosten te besparen. De chemie is zo complex, er zijn zoveel parameters waarmee we rekening moeten houden, dat het onmogelijk is om alles te begrijpen en overal verbanden te zien in gewone analyses. Met datamining worden processtrategen in feite processtrategen die business cases specificeren, plannen, begeleiden en verbeteren. Samen met het datamanagement worden complexe gegevens ontward. Verbanden en correlaties komen naar boven die anders vaak verborgen blijven', aldus Dejaeger.

Er liggen dus zonder grote investeringsuitgaven en beslissingen kansen voor het grijpen. Dejaeger besluit: 'De wat oudere procesindustrie en de nieuwere kenniseconomie kunnen in een mooie symbiose samenwerken en zo verschil maken.' ▲